

Omhändertagande av I-131 patient med högre aktivitet

(Aktivitetsmängd överstigande 600 MBq)

Patient: _____
Behandlingsdag: _____ Given aktivitet: _____ MBq

En del av den givna aktiviteten kommer att anrikas i sköldkörteln och där ingå i hormonsyntesen (eller eventuella rester efter ablatio (utslagsdos) och i jodupptagande metastaser). En stor del av den givna aktiviteten kommer dock att utsöndras med urinen inom 48 timmar. Små mängder kan också lämna patienten med svett, saliv, bröstmjölk och uppkastningar.

Under några dagar efter administrering kommer patientens urin att innehålla en relativt hög koncentration av jod-131. Man bör därför beakta viss strålningshygien. Vid toalettbesök bör patienten spola flera gånger. Spilld urin torkas upp med papper, som också spolans ned.

Strålrisker för personalen föreligger huvudsakligen genom direkt gammastrålning från patienten. Direkt vid sidan om en patient som fått 4000 MBq kan dosraten uppgå till ungefär 1 mSv/timma. Strålsäkerhetsmyndighetens dosgräns för verksamhet med strålning är i genomsnitt 20 mSv/år. Den som inte fyllt 16 år får inte arbeta med strålning. För arbetstagare under 18 år gäller särskilda föreskrifter.

En viss bestrålningsrisk kan även tänkas vid oavsiktligt intag av radioaktivitet, t.ex. vid upphostningar från patienten. Risken för intern bestrålning av personalen bör vara försumbar vid god vårdhygien.

Gravida skall inte ta hand om dessa patienter.

Vårdtidens längd är beroende på upptag och utsöndring av jod i tyreoidea och av patientens hemförhållanden. Riktlinjer vid utslagsdos är dock 48 timmar om given aktivitet är högre än 2000 MBq.

Följande regler gäller själva patientvården:

1. Patienten skall ha strålskyddat rum (D15041-1P) och använda rummets toalett och spola flera gånger.
2. Rummet skall märkas med skylt "Kontrollerat område, strålkälla I-131, Begränsat tillträde".

3. Använd engångsmaterial i görligaste mån. Detta samlas i separat sopsäck som märks med patientens namn och datum. Säcken lämnas sedan till Avdelningen för sjukhusfysik, isototerapirummet E63027.
4. Övrig tvätt samlas också i separat säck och ställs ner i terapirummet då patienten lämnat avdelningen.
5. Skylt ”Radioaktivt kontaminerad tvätt” hängs utanför dörren.
6. Om patienten är inkontinent se särskilda rutiner vid inkontinens.
7. Om golv eller annan inredning kontamineras av uppkastningar eller urin, rengör noggrant med engångsmaterial, helst med toalettpapper som kan spolas ut i toaletten, kontakta sjukhusfysiker för kontrollmätning.
8. Besöksförbud gäller för barn och gravida under inläggning.
9. Laborierprov skall märkas ”OBS! Jodterapipatient Radioaktivt prov”. Instruktion medskickas.

Vid förfrågningar kontakta sjukhusfysiker, Avdelningen för sjukhusfysik.

Är det farligt att gå in till en patient som fått radioaktivt jod?

Nej, de flesta patienter är ”friska” och klarar sig själva och därför blir kontakten i dessa fall kort. För vårdkrävande patienter, behöver man vara nära patienten för omvårdnad i 5-6 timmar för att uppnå stråldoser som ligger vid gränsen för strålningsarbete (här 6 mSv). Då har man drygt fördubblat bakgrundsstrålningen som man erhåller på ett år.

Hur vet man att en patient i ett behandlingsrum är radioaktiv?

Rummet märks med en skylt ”Kontrollerat område, strålkälla I-131, Begränsat tillträde”.

Kan gravida sköta dessa patienter?

Gravida skall inte sköta dessa patienter, detta för att skydda foster både för extern och eventuell intern bestrålning.

Hur sköts toalettbesöken?

Patienten använder en och samma toalett och spolar minst två gånger. Manliga patienter använder också toaletten sittande. Spill torkas upp med toalettpapper och spolas ut. För inkontinenta patienter finns särskilda regler.

Hur hanteras bestick och porslin respektive kläder och sängutrustning?

Använd engångsmaterial i görligaste mån. Detta samlas sedan i separat sopsäck som märks med patientens namn och datum. Övrig tvätt samlas också i separat

säck och dessa ställs ner i isotopterapirummet E63027 på strålbehandlingsavdelningen då patienten lämnat vårdavdelningen.

Får patienten ta emot besök?

Ja, besök på ett par timmar går bra, undvik dock att sitta på sängkanten utan håll lite avstånd. Barn och gravida skall dock ej besöka patienten under inläggningen.

Om jag vill veta mer?

Kontakta din sjukhusfysiker